

BOHDAN DROGOSZEWSKI

**Profesor doktor Leon Mroczkiewicz,
doktor honoris causa, dydaktyk
i popularyzator – zarys osobowości**

Professor Leon Mroczkiewicz, honoris causa doctor,
teacher and science propagator

Urodził się 12 kwietnia 1900 r. w Drawsku Pomorskim, zmarł 7 września 1971 r. w Poznaniu. Z tych dwóch dat wynika, iż w roku 2000 minęło 100 lat od urodzin Profesora, a w roku bieżącym 30 lat od Jego śmierci. Rocznice takie skłaniają na ogół do pewnych refleksji, oceny dokonań tych co odeszli, a dla następców wskazują kierunki dalszych działań. Dlatego też, wydaje się uzasadnione poświęcić chwilę wspomnień tak barwnej i znanej swojego czasu wśród leśników polskich postaci, jaką był Profesor Mroczkiewicz.

Przypadło Mu żyć w czasach trudnych, w tym w okresach dwóch wojen światowych i ogromnych przemian społecznych i ekonomicznych w skali globalnej, co z pewnością nie pozostało bez wpływu na kształtowanie Jego osobowości.

Do gimnazjum uczęszczał w Białogardzie, a później w Poznaniu, gdzie w 1918 r. uzyskał świadectwo dojrzałości. Po zakończeniu powstania wielkopolskiego, w którym brał czynny udział i odbyciu służby wojskowej studiował w latach 1921-1924 na Wydziale Rolniczo-Leśnym Uniwersytetu Poznańskiego. Dyplom inżyniera leśnictwa otrzymał w 1925 r. W tym samym roku objął stanowisko asystenta w Katedrze Hodowli Lasu na Uniwersytecie Poznańskim.

Działalność dydaktyczno-naukowa została przerwana podróżą "dookoła świata" podjętą w latach 1926-1930 w celu poszerzenia wiedzy o gospodarce leśnej i lasach. Podróż tę odbył ze swym serdecznym przyjacielem Tadeuszem Perkitnym, w okresie powojennym znanym specjalistą z zakresu technologii drewna, profesorem Wyższej Szkoły Rolniczej, a następnie Akademii Rolniczej w Poznaniu. Przygody, jakich zaznali w ciągu czterech lat wояżowania ze zmiennym szczęściem i z różnymi niespodziankami, opisane zostały w

książce wydanej po powrocie, a wznowionej w 1979 roku, której autorem był Tadeusz Perkitny. Dziś, gdy świat stał się globalną wioską, przybliżony zarówno przez rozbudowane bardzo szeroko środki informacji, jak i możliwość przemieszczania się do różnych jego części, podróż taką – być może – ocenilibyśmy jako wydarzenie mało sensacyjne, ale w latach trzydziestych było to wydarzenie znaczące. W środowisku poznańskim witano powracających "podróżników" u granic miasta, godnie i uroczyście. Różne wątki opowieści o tej podróży były często przytaczane na spotkaniach Profesora Mroczkiewicza z młodzieżą jeszcze w latach sześćdziesiątych, tym bardziej, że okres powojenny w Polsce nie był zbyt korzystny dla szerokich kontaktów ze światem.

Po powrocie do kraju kontynuował pracę w Katedrze Hodowli Lasu na Uniwersytecie Poznańskim do 1936 r. na stanowisku starszego asystenta, a następnie do 1939 r. jako wykładowca prowadził zajęcia z urządzania lasu oraz zajęcia o charakterze encyklopedycznym z leśnictwa. W 1933 r. na podstawie rozprawy pt.: "Zagadnienia hodowlane na terenach posówkowych" uzyskał na Uniwersytecie Poznańskim stopień doktora nauk leśnych. W latach 1930-1939 zajmował w Poznańskiej Izbie Rolniczej stanowisko doradcy do specjalnych zagadnień leśnych.

Po odbytej kampanii wrześniowej pracował jako robotnik w Nadleśnictwie Obrzycko, a później w inspekcji leśnej w Starachowicach i w Nadleśnictwie Marcule, na stanowisku nadleśniczego. Bezpośrednio po wyzwoleniu był dyrektorem Lasów Starachowickich, a później inspektorem i kierownikiem Biura Zagospodarowania Lasów w Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku. W tym czasie okresowo prowadził wykłady o charakterze encyklopedycznym z leśnictwa i z zasad produkcji drewna na Politechnice Gdańskiej oraz zajęcia z urządzania lasu w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W 1949 r. objął stanowisko samodzielnego pracownika nauki w Instytucie Badawczym Leśnictwa, kierując w Gdańsku placówką zajmującą się zagadnieniami typologii leśnej. Współpraca z IBL trwała do 1958 r.

W 1951 r. powrócił do macierzystej uczelni w Poznaniu na stanowisko kierownika Katedry Botaniki Leśnej. Rok później uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego i przeszedł do Katedry Szczegółowej Hodowli Lasu. W 1959 r. został mianowany kierownikiem Katedry. Nominację na profesora zwyczajnego otrzymał w 1965 r.

W okresie międzywojennym zajmował się zagadnieniami odnowienia i pielęgnowania drzewostanów oraz gospodarką bezzrębową. Po II wojnie światowej poświęcił się głównie planowaniu hodowlanemu oraz hodowli i uprawie topoli i wierzby. Wśród licznych prac o charakterze naukowym i popularyzatorskim na szczególne wyróżnienie zasługuje obszerne opracowanie pt.: "Podział Polski na krainy i dzielnice przyrodniczo-leśne". Podział ten, spełniając rolę wielkoobszarowej rejonizacji przyrodniczo-leśnej, znalazł praktyczne zastosowanie w Lasach Państwowych.

Profesor pełnił różne funkcje zawodowe i społeczne. W Wyższej Szkole Rolniczej w Poznaniu w latach 1952-1956 był dziekanem Wydziału Leśnego, w latach 1954-1956 kuratorem Leśnych Zakładów Doświadczalnych, a od 1960 do 1963 r. prorektorem do spraw nauczania.

W latach 1956-1962 był członkiem Rady Głównej przy Ministerstwie Szkolnictwa Wyższego, a w latach 1960 - 1963 delegatem tegoż ministerstwa do oceny planów naukowych. Od 1955 r. był członkiem Prezydium Komitetu Nauk Leśnych PAN, gdzie w latach 1959-1960 pełnił obowiązki przewodniczącego. W 1967 r. został powołany na członka korespondenta Polskiej Akademii Nauk. Od 1954 do 1963 r. był członkiem Rady Naukowej Instytutu Badawczego Leśnictwa w Warszawie. Przez wiele lat był członkiem i przewodniczącym Rady Wielkopolskiego Parku Narodowego oraz Rady Naukowo-Ekonomicznej przy Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu.

Współpracował również z Zarządem Międzynarodowych Unii Leśnych Instytutów Badawczych (IUFRO), pełniąc funkcję przewodniczącego grupy roboczej do spraw typologii leśnej. W 1961 r. Wydział Leśny Technicznego Uniwersytetu Drezdeńskiego w Tharandcie nadał Mu tytuł doktora honoris causa.

Profesor Mroczkiewicz posiadał liczne odznaczenia państwowe i honorowe – w 1967 r. Rada Państwa odznaczyła Go Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Był osobowością silną, niesłuchanie dynamiczną, choć wysoce niezadowolający stan zdrowia ograniczał możliwości Jego działania. Cechowało Go coś, co określa się jako "naturalny sposób bycia", przy czym zabarwione było to znaczną dozą rubaszości, nie zawsze przez wszystkich akceptowaną i właściwie rozumianą.

Oprócz nieprzeciętnego umysłu otwartego na wszystkie ludzkie sprawy, łatwości nawiązywania kontaktu z ludźmi z różnych sfer społecznych, nie był pozbawiony – jak zresztą każdy człowiek – pewnych ułomności, typowych zresztą dla osobowości silnych, jak pewnej apodyktyczności i skłonności do nie zawsze trafnych ocen ludzi i zjawisk. W rezultacie jedni Go szanowali, inni byli pełni uznania dla Jego dokonań zawodowych, a przeciwnicy ścierali się z Nim w mniej lub bardziej uzasadnionych bojach, na różnych płaszczyznach działania.

Cieszył się jednak przede wszystkim dużą popularnością wśród młodzieży akademickiej, czego wyrazem może być fakt, iż wielu absolwentów Wydziału Leśnego w Poznaniu niejednokrotnie, już w czasie swojej dojrzałej kariery zawodowej, uważało za stosowne podkreślać, że studiowali pod kierunkiem Mroczkiewicza. Jako nauczyciel akademicki dysponował rozległą wiedzą z zakresu leśnictwa, na miarę swoich czasów. Wykładał hodowlę lasu przystępnie, przywiązując dużą wagę przede wszystkim do jej stron praktycznych. Równie dużą wagę przywiązywał do popularyzowania wiedzy i wdrażania do praktyki leśnej tych jej aspektów teoretycznych, które praktyce mogły być przydatne. Łączył to umiejętnie z przedstawioną już tutaj działalnością organizacyjną.

W 1970 roku Leon Mroczkiewicz odszedł na emeryturę jako profesor zwyczajny, kierownik Katedry Szczegółowej Hodowli Lasu Akademii Rolniczej w Poznaniu. Zmarł rok później.

*Katedra Szczegółowej Hodowli Lasu
Akademia Rolnicza
ul. Wojska Polskiego 71c, 60-625 Poznań*